

پژوهش‌های تاریخی و تاریخ نگاری

- مطابقت با نتایج تحقیقات باستان شناسی: استفاده از ابزارها و روش‌های مدرن و پیشرفته صورت می‌گیرد. نتایج تحقیقات علمی روی محوطه‌ها، بناها و آثار گوناگون در ارزیابی اخبار کتب تاریخی مهم است.
- سنجش گزارش‌ها بر اساس زمان و مکان: زمان و مکان دو رکن مهم یک رویداد تاریخی‌اند و خبر بدون این دو رکن از اصالت کافی برخوردار نیست.
- اعتبار سنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی: دستاوردهای علوم تجربه مانند شیمی، فیزیک، زیست شناسی و پزشکی و ابداع روش‌ها و ابزارهای مدرن اهمیت زیاد دارند.
- همخوانی نتایج دستاوردهای این دانش‌ها با داده‌های تاریخی روش مفیدی در اعتبار سنجی است.
- اعتبار سنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی: جامعه شناسی تاریخی، جغرافیای تاریخی، دیرینه شناسی، اصول شناسی، زمان شناسی، خط شناسی، نسخه شناسی، نشانه شناسی، مردم شناسی، بوم شناسی و در تعیین اصالت اخبار برای مورخان مهم‌اند.

تاریخ ۲

• انواع روش های تاریخ نگاری:

۱- روایی ۲- ترکیبی ۳- تحلیلی

- تاریخ نگاری روایی:

روایات مختلف درباره یک موضوع واحد با ذکر اسناد بیان می شوند.

مهم ترین ویژگی آن عدم دخالت مورخ در روایات است. ابتدا برای ثبت سخنان و سیره پیامبر و صحابه ایشان بود ولی بعد برای ثبت وقایع دوران های بعدی نیز به کار گرفته شد. تعریف مهم این سبک توسط محمدبن جریرطبری صورت گرفته است.

از نکات منفی این سبک: نویسنده بدون هرگونه نقد هیچ نظری درباره صحت خبر نمی دهد.

اما نکته مثبت آن: مورخان بعدی با مجموعه ای از اخبار گوناگون درباره یک موضوع روبرو می شوند و با به دست آوردن مدارک و اسناد کافی می توانند درباره اصل خبر قضاوت کنند.

- تاریخ نگاری ترکیبی:

تنظیم یک گزارش واحد از روایات گوناگون و مطالعه آنها به جای بیان همه روایات درباره یک موضوع.

تاریخ ۲

نکته منفی: مورخ ناچار به انتخاب است و ممکن است برخی از جنبه‌ها از چشم او دور بماند و اواخر قرن ۳ آغاز شد. تالیف مهم این سبک فتوح البلدان بلاذری و اخبار الطوال دینوری است.

- تاریخ نگاری تحلیلی:

در این روش با بررسی موشکافانه تمام اخبار یک رویداد و نقد آنها به تحلیل و تفسیر علل آثار و پیامدهای آن می پردازد تالیف مهم این سبک تجارب الامم ابوعلی مسکویه و تاریخ بیهقی و مروج الذهب مسعودی است.

تنظیم نوشته مورخان در دوره اسلامی به دو روش بود: ۱. سال شماری ۲. موضوعی

سال شماری: رویدادها به ترتیب زمان وقوع نوشته می شوند. مثلاً طبری در روایت حوادث سال ۶۱ ق و وقایع محرم و عاشورا را می گوید.

موضوعی: یک موضوع خاص مثل جنگ، شهر، طبقاتی از مردم مانند شعرا یا اطبا محور قرار می گیرند. نمونه همین سبک کتاب مروج الذهب و معادن الجواهر مسعودی است.

مدرسه مجازی اینو